

Juun 2023

Ilaalinta Helitaanka Waxbarasho ee Carruurta Waalidka la Jirin ee Kaligooda ah

Hage loogu talagalay qoysaska iyo barayaasha

Carruurta waalidka la jirin ee kaligooda ah waa carruur waa carruur da'doodu ka yar tahay 18 jir, oo aan waalid ama mas'uul ku haysan Maraykanka kaas oo diyaar u ah inuu bixiyo daryeel iyo xannaanayn jireed, oo aan lahayn sharci socdaal oo gudaha Mareykanka ah.¹ Carruurta waalidka la jirin ee kaligooda ah waxa laga yaabaa inay la noolaadaan xubnaha qoyska ama kafaala-qaadayaasha kale ee qaangaarka ah ee beelaha deegaanka. Marka loo eego xukunka Maxkamadda Sare ee Mareykanka (U.S. Supreme Court), carruurta aan waalidka la jirin ee kaligooda ah, sida dhammaan ardayda kale, waxay xaq u leeyihiin inay galaan dugsiyada dadweynaha ee deegaanka. Laakin waxa laga yaabaa in ay la kulmaan caqabado dhanka fursadaha waxbarashada ah oo ay sabab u tahay takoorka sababa la xiriira asal qaran ama xaalad socdaal.

Xaashidan macluumaadka waxa ay iftiimaysaa caqabadaha helitaanka waxbarasho ee ay la kulmaan carruurta aan waalidka la jirin ee kaligooda ah, waxay u sharraxaysaa shakhsiyaadka daryeelaya carruurta aan waalidka la jirin ee kaligooda ah halka ay u aadaan caawinta, waxayna ujeeddadeedu tahay inay ka caawiso dugsiyada dadwaynaha inay fahmaan mas'uuliyadda ka saaran inay u adeegaan carruurta aan waalidka la jirin ee kaligooda ah ee hoos yimaada sharciyada federaalka ee xuquuqda madaniga ah.²

Waa kuwan waxa aad u baahan tahay inaad ogaato:

1. Dugsiyada dadweynaha ee K-12 waa inay aqbalaan dhammaan ardayda, oo ay ku jiraan carruurta aan waalidka la jirin ee kaligooda ah, iyadoon loo eegin xaaladdooda socdaalka ama waalidiintooda, mas'uuliyiinta, ama kafaala-qaadayaasha.³ Intaa waxaa dheer, Ciwaanka VI ee Sharciga Xuquuqda Madaniga ah ee 1964 (Title VI of the Civil Rights Act of 1964) wuxuu mamnuucayaa dugsiyada dadweynaha inay sameeyaan takooritaan taas oo ku saleysan isir, midab, ama asal qaran.
2. Dugsiyada dadweynuhu waa inay bixiyaan adeegyada kaalmada luqadda ardayda K-12 ee leh aqoon Ingiriisi xaddidan, oo ay ku jiraan carruurta aan waalidka la jirin ee kaligooda ah. Dugsiyadu waa inay u aqoonsadaan ardaydan aqoontoodu Ingiriiska uu hooseeyo inay yihiin Barteyaal Ingiriisi si loo hubiyo inay helaan adeegyada lagama maarmaanka ah ee taageeraya ka qaybgalka buuxa ee barnaamijyada waxbarashada dugsiya.⁴
3. Dugsiyada dadweynuhu waa inay bixiyaan macluumaadka ku saabsan diiwaangelinta, xiisadaha, iyo barnaamijyada kale ee waxbarashada iyo hawlaha ay heli karaan waalidiinta iyo dadka ardayda masuulka ka ah iyo kafaala-qaadayaasha ee leh aqoonta Ingiriisiga ee hooseeyso. Dugsiyadu waxay tan ku fulin karaan iyagoo bixinaya turjumaad qoran oo sax ah ama turjumaad afka ah.

Waaxda Caddaaladda ee Maraykanka
Qaybta Xuquuqaha Madaniga ah

Waaxda Waxbarashada ee Maraykanka
Xafiiska Xuquuqaha Madaniga ah

Kuwani waa tusaaleyaal caqabado ah oo ka hor istaagi kara carruurta aan waalidka la jirin ee kaligooda ah inay is-diiwaangeliyaan oo ay helaan adeegyada waxbarasho ee ay xaqa u leeyihiin.

Carruurta aan waalidka la jirin ee kaligooda ah waxaa laga yaabaa inay la kulmaan caqabado isdiiwaangelineed marka:

- Dugsiyadu aay weydiiyaan ardayda cusub inay bixiyaan Lambarada Sooshaal Sekuuritiga ama shahaadooyinka dhalashada ee dalka Maraykanka taas oo ay shuruud uga dhigaan diiwaangelinta, ama dugsiyadu diidaan dukumeentiga saxda ah, sida [Xaqiijinta Foomka Oggolaanshaha \(Verification of Release Form\)](#) ama diiwaannada tallaalka ee [Xafiiska Dib-u-dejinta Qaxootiga \(Office of Refugee Resettlement, ORR\)](#) ee Waaxda Caafimaadka iyo Adeegyada Aadanaha ee Maraykanka (U.S. Department of Health and Human Services).
- Ardaydu isku dayaan inay galaan barnaamijyo tacliimeed gaar ah ama waxyaabaha la bixiyo (tusaale, waxbarashada hibada iyo kartida leh) laakiin laga joojiyo ama laga niyad jabiyo inay codsadaan kuwa ama barnaamijyada kale ee fasalka ku habboon iyada oo aay sababtu tahay in aay yihiin Barteyaal Ingiriisi ama aay sababtu tahay in aay hakiyeen dugsigii rasmiga ahaa ama aaysan dhamaystirin diiwaanada tacliineed.

Marka la diiwaan geliyo, carruurta waxa laga yaabaa inay sii wadaan inay la kulmaan caqabadaha ka-qaybgalka macnaha leh marka:

- Dugsiyada sida caadiga ah u qabta qiimaynta aqoonta luqadda Ingiriisiga bilowga sannad-dugsiyeedka waxay ku guuldareystaan inay sidaas ku sameeyaan carruurta aan waalidka la jirin ee kaligooda ah ee yimaada bartamaha ama dhammaadka sannadka.
- Waalidiinta, dadka ardayda masuulka ka ah, ama kafaala qaadayaasha aqoontoodu Ingiriisigu aay hooseyso ma helaan adeegyada kaalmada luqadda ee lagama maarmaanka u ah ka qayb qaadashada go'aamada ku saabsan waxbarashada carruurta aan waalidka la jirin ee kaligooda ah.
- Dugsiyadu waxay ku tiirsan yihiin ardayda luuqadaha badan ku hadasha si ay ugu turjumaan ardayda Barteyaal Ingiriisi ee fasalka dhexdiisa, halkii ay ka bixin lahaayeen casharrada iyo kaalmada luqadda ee looga baahan yahay shaqaalaha aqoonta u leh.
- Carruurta aan waalidka la jirin ee kaligooda ah ee xaqa u leh adeegyada kaalmada luqadda iyo adeegyada waxbarashada gaarka ah *labadaba* waa loo diidaa adeegyada ama taageerada ay u baahan yihiin, ama waxaa loo sheegaa inay u baahan yihiin inay ka hormariyaan hal nooc oo adeegga waxbarashada ah kan kale.

Waaxda Caddaaladda ee Maraykanka
Qaybta Xuquuqaha Madaniga ah

Waaxda Waxbarashada ee Maraykanka
Xafiiska Xuquuqaha Madaniga ah

Maxaa dhacaya haddii Canug aan waalidki la jirin oo kaligii ah uu la kulmo Takoor ku salaysan Asalkii Qaran, Xaaladda Socdaalka, ama Heerka Bartayaasha Ingiriisiga oo uu kala kulmo Diiwaangelinta ama Ka Qaybgalka Dugsiga Dadweynaha?

Waxaad la xidhiidhi kartaa Waaxda Caddaaladda Maraykanka Qaybta Xuquuqaha Madaniga ah (U.S. Department of Justice's Civil Rights Division, CRT) ama Xafiiska Xuquuqaha Madaniga ah ee Waaxda Waxbarashada ee Maraykanka (U.S. Department of Education's Office for Civil Rights, OCR) haddii:

- Aad aaminsantahay in degmadu ay ka hortagayso ama isku dayayso in ay ka hor istaagto canug aan waalidki la jirin oo kaligii ah in uu iska diiwaan geliyo dugsiga ama uu galo barnaamijyada tacliinta ama adeegyada sababo la xiriira asalka qaran ama heerka socdaalka.
- Aad aaminsantahay in degmada dugsi aysan siineynin canug aan waalidki la jirin oo kaligii ah ee ah Bartaha Ingiriisiga adeegyada luqadda ay u baahan yihiin si ay si macno leh uga qayb qaataan barnaamijyada waxbarashada.

Haddii aad la xiriirtay dugsiga oo aysan qaadin tillaabooyin lagu xallinayo welwelkaaga ama aadan ku qanacsanayn inaad u gudbiso welwelkaaga dugsiga, waxaad ka xareysan kartaa cabasho taas (oo lagu heli karo luqado badan) CRT barta ah civilrights.justice.gov, ama waxaad ka xareeysani karta OCR oo laga helo barta ah ocrcas.ed.gov (si aad u hesho kaalmada luqadda wac 1-800-USA-LEARN (1-800-872-5327) (TTY: 1-800-877-8339) ama imayl Ed.Language.Assistance@ed.gov).

Wixii macluumaad dheeraad ah, fadlan eeg macluumaadkan:

- [Dear Colleague Letter: School Enrollment Procedures](#) (Warqada Ogeysiinta Qaaliga ah: Habka Diiwaangelinta Dugsiga) (Maajo 2014)
- [Fact Sheet: Information on the Rights of All Children to Enroll in School](#) (Xaashida macluumaadka: Macluumaad ku saabsan Xuquuqaha Dhammaan Carruurta in ay iska diiwaan geliyaan Dugsiga) (Maajo 2014)
- [Dear Colleague Letter: English Learner Students and Limited English Proficient Parents](#) (Warqada Ogeysiinta Qaaliga ah: Ardayda Ingiriisiga Baranaysa iyo Waalidiinta leh Aqoonta Ingiriisiga Hooseeyso) (Janaayo 2015)
- [Fact Sheet: Ensuring English Learners Can Participate Meaningfully and Equally in Educational Programs](#) (Xaashida macluumaadka: Xaqiijinta in Bartayaasha Ingiriisiga ay si macno leh oo siman uga qayb qaadan karaan Barnaamijyada Waxbarashada) (Janaayo 2015)
- [Fact Sheet: Confronting Discrimination Based on National Origin and Immigration Status](#) (Xaashida macluumaadka: Ka Hortagga Takoorka Ku Salaysan Asal-Qaran iyo Xaalada Socdaalka) (Agoosto 2021)
- [Fact Sheet: Protecting Access to Education for Migratory Children](#) (Xaashida macluumaadka: Ilaalinta Helitaanka Waxbarashada ee Carruurta Waalidka la jirin ee kaligooda ah) (Juun 2023)

¹ Eeg [6 U.S.C. § 279 \(g\)\(2\)](#).

² Tusaale ahaan, Waaxaha Waxbarashada iyo Cadaalada ee Maraykanka (U.S. Departments of Education and Justice) waxa ay fuliyaan Ciwaanka VI ee Xeerka Xuquuqaha Madaniga ah ee 1964 (Title VI of the Civil Rights Act of 1964), kaas oo mamnuucaya takoorka ay sameeyaan dadka qaata kaalmada maaliyadeed ee dawladda dhexe ee ku salaysan isir, midab, ama asal qaran. 42 U.S.C. § 2000d. Sida hoos timaada Ciwaanka IV ee Xeerka Xuquuqaha Madaniga ah ee 1964, Waaxda Cadaaladdu waxay wax ka qabtaa xadgudubyada ilaalinta loo simanyahay ee ku salaysan jinsiyada, midabka, diinta, jinsiga, ama asalka qaran ee dugsiyada hoose iyo sare ee dadweynaha iyo machadyada tacliinta sare. 42 U.S.C. § 2000c-6. Waaxda Caddaaladdu waxay sidoo kale fulisaa Sharciga Fursadaha Waxbarasho ee loo siman yahay ee 1974 (Equal Educational Opportunities Act of 1974), kaas oo u baahan hay'adaha waxbarashada gobolka iyo degmooyinka dugsiyadu inay qaadaan tallaabada ku habboon si ay uga gudbaan caqabadaha dhanka luqadda ee ka horjoogsanaya ardayda Barta Ingiriisiga inay si siman uga qaybqaataan barnaamijyada waxbarashada gobolka iyo degmada. 20 U.S.C. §§ 1701-1758.

³ Eeg *Plyler v. Doe*, 457 U.S. 202 (1982).

⁴ Eeg *qoraalka sare 2; sidoo kale eeg Lau v. Nichols*, 414 U.S. 563, 568 (1974).